

TORONTÁI

Ára: 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára: Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délben	Ára: 1 Din

Radicsék döntöttek követeléseik ügyében.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, május 28.

Zagrebból érkező jelentés szerint a Radics-párt tegnap Zagrebban nagy gyűlést tartott, amelyen véglegesen megállapodtak azokban a követelésekben, amelyeknek elfogadása esetén megkezdik a radikális-párttal az érdemleges tárgyalásokat. Az ülés lefolyásáról nem érkeztek még részletes jelentések.

A magyar kölcsön ügye.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, máj. 27.

Kállay pénzügyminiszter a jóvátételi-bizottság döntéséről a következőleg nyilatkozott:

A határozat nem kielégítő, mert szerinte a kölcsön egy része jóvátételi fizetésekre lenne fordítandó. A jelen határozat mellett az eredmény azonban nem valósítható meg.

A kölcsön ügyét mindenesetre az ideérkező bizottság lesz hivatott előbbrevinni. Mindenki, aki Magyarország talpraállításának kérdésével foglalkozik, tudja, hogy ez csak egy nagy külföldi segítséggel lehetséges. Sajnos, a határozat nem tartalmazza a további előfeltételeket, amelyeket az angol-olasz javaslat tartalmaz. Mindenesetre hat-hét hónap el fog telni, míg végső eredményt fogunk látni.

London, máj. 27.

Az angol sajtó a magyar jóvátételi ügyével foglalkozik. A Times „Elszalasztott alkalom” címen tárgyalja a kölcsön ügyét és sajnálja, hogy az olasz-angol javaslatot elvetették. Szerinte a határozat majdnem lehetetlenné teszi egy kölcsön felvételét. A Manchester Guardian azt a felfogást vallja, hogy a kölcsönt effektuálni a Népszövetség után sem lett volna könnyű, a mostani határozat mellett pedig jörfórman lehetetlen. A Daily News szerint az angol-olasz terv meghiusulása hátráltatja a közép-európai viszonyok megszilárdulását.

Angol támadás Oroszország ellen?

Berlin, máj. 27.

Feltűnést keltett az a moszkvai jelentés, amely szerint a földközi-tengeri angol flotta egy része elindult a Fekete-tenger felé. Egyidejűleg azt is megtudták Moszkvában, hogy több angol hadihajó előnyomult a Jeges-tengeren az orosz partok felé. Hivatalos körökben azt hiszik, hogy az angol admirális váratlan betörést készít elő orosz területek ellen.

Létrejött a török-görög béke.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Lausanne, máj. 27.

A szövetséges hatalmak képviselőinek Izmeddel és Venizelossal való megbeszélése

a Görögország és Törökország közötti egyezmény létrejöttével végződött.

Az egyezmény pontjai: Görögország elismeri elvben jóvátételi kötelezettségeit. Törökország lemond arról, hogy kószpénzben kapja a jóvátételt Görögországtól. Görögország Törökország javára lemond Karagacsról. A mudrosi béke után elkobozott hajókat kölcsönösen visszaadják egymásnak. Görögország ötven hajót kobozott el, Törökország kettőt.

Lausanne, máj. 27.

A döntő jelentőségű ülésen Pelle tábornok megnyitó beszéde után a görög delegátusok szólaltak föl. A jugoszláv kiküldött a Karagacsra vonatkozó határkiigazítás ügyében fenntartásokkal élt, de az egyezmény megkötése elé azért nem kíván akadályokat gördíteni.

Izmed azt a kérdés intézte a szövetségesekhez: hajlandók-e Törökország pénzügyi helyzetét a még függőben lévő kérdéseknél tekintetbe venni Törökország azon nyilatkozata után, hogy lemond a görögök által teljesítendő kószpénz-jóvátételről. A szövetségesek igenlő választ adtak.

Megválasztották a házelnököt.

Szerdán délelőtt megkezdte törvényhozó munkáját a szkupstina.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, máj. 28.

A parlament szombat délutáni ülése előtt a radikális-klub ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a képviselőház elnökségének megválasztására névbe nem kötnék más párttal kompromisszumot, hanem tiszta radikális listával vesznek részt a választáson. A határozat nagy feltűnést keltett, mert azt várták, hogy a párt közös listát készít a klerikálisokkal és a muzulmánokkal.

Peles elnök délután hat órakor nyitotta meg az ülést. A képviselők letették az esküt, azután megkezdődött az elnökség megválasztása.

A választás eredménye szerint a parlament elnöke Jovánovity Ljuba vallásügyi miniszter lett 122 szavazattal. Az első alelnöknek Bakity Ljubát, másodalelnöknek pedig Rankovity Mihajlót választották. Titkárok lettek: Kobasica, Sijasity, Bojovity és Popovity. Az elnökség valamennyi tagja radikális.

A demokraták listájára 41 szavazatot esett. Az ő elnökjelöltjük Pésity Dragutin volt.

A német-párt és dzsemjet a radikálisokkal szavaztak. A klerikálisok

és a Spaho-párt üres szavazólappal vett részt az elnökség megválasztásában.

A házelnök megválasztásával, eskütelével aktuálissá vált a szkupstina törvényhozó munkájának a megkezdése. A házat szerdán délelőtt királyi ukázzal nyitják meg. A kormány ugyan előreláthatólag sok nehézséggel fog küzdeni, politikai körökben mégis remélik, hogy munkaképes lesz. E hét folyamán várják a kormány rekonstrukciójának véghezvitelét, mely szintén megerősítheti a kormány helyzetét.

Korosec politikai állásfoglalása még teljesen ismeretlen. A párt még nem határozott véglegesen magatartása felett s esetről-esetre állapítja meg a szavazásnál követendő állásfoglalását.

Radies még mindig zárkózott és nem kezdi meg a nyílt játékokat. Ujabbban a szerb Szerémséget és Boszniát is magáénak vallja, mert mint legutóbbi beszédében kijelentette, a kérdéses országrészek horvát területek. Radies nyilatkozatával egyidőre újra holtpontra jutott a közeledés kérdése.

Krassin az új római szövetségvet.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Róma, máj. 27.

Az Agenzia Italia jelentése szerint a meggyilkolt Worowszky helyébe Krassin neveztek ki a római szövetségbizottság főnökévé.

A román-magyar vitás kérdések tárgyalása.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Brüsszel, máj. 27.

Tegnap ült össze a román-magyar bizottság Adatsi elnökle alatt, hogy a vitás kérdésekben megegyezést hozzon létre.

Lemondott a lengyel kormány.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Varsó, máj. 27.

A Sikorszky-kormány a költségvetési vitánál beállott bizalmatlansági nyilatkozat miatt beadta lemondását. Az államfő a kormány lemondását elfogadta.

Megkönnyítik a külföldi szakmunkások beutazását.

Ujából rendezték a letelepedés kérdését.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Bečkerek, máj. 28.

A külföldi szakmunkások beutazási és letelepedési engedélyek kiadása körül mindinkább egyszerűsítik az eljárást. A mindjobban fejlődő gyáriparnak mulhatatlannal szüksége van szakképzett gyakorlott vezetőmunkásokra, akik a szervezés munkáját végzik. A folytonos intervenció folytán illetékes helyen is belátták a kérdés minél kedvezőbb feltételek mellett való rendezésének szükségességét és újabb intézkedésekkel már lehetővé teszik a külföldi szakemberek beutazását és minden nehézség nélkül megadják a rövidebb időre szóló letelepedési, illetve tartózkodási engedélyt is.

A külföldi szakmunkások letelepedése körül most újabb könnyítést vezettek be. A szociálpolitikai minisztérium 31231/923. szám alatti rendelettel megkeresést intézett a belügyminisztériumhoz, amelyben kéri, hogy a három hónapnál kevesebb időtartamra beutazó külföldi szakmunkások beutazási engedélyt adja meg. Eszerint tehát ezentúl a beutazó külföldi illetőségű szakemberek kérvényeikkel nem a szociálpolitikai, hanem a belügyminisztériumhoz fordulhatnak. Allandó tartózkodásra szóló engedély kiadására természetesen továbbra is a szociálpolitikai minisztérium illetékes s így a kérvényeket is ennek a minisztériumnak a címére kell beküldeni.

Az ausztriai illetőségű szakmunkások még ennél is egyszerűbb uton juthatnak a beutazási engedélyhez. Az ausztriaiak egyenesen az Ausztriában székelő jugoszláv konzulátusokhoz fordulhatnak, amelyeknek a kérvények elintézésében szabad kezet adtak.

A francia kamara elnökének betegsége. A francia kamara elnöke, Raoul Peret hirtelen megbetegedett, úgy hogy idegyógyintézetbe kellett küldeni. Peret utódja valószínűleg Leygues republikánus pártvezér lesz.

Hétfőn nincsen friss pékáru.

Kötelező vasárnapi munkaszünet a pékműhelyekben.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 28.

Az ipari munkások közül a munkaidő beosztását illetően a legrosszabb sorban vannak a pékek. A péksegédek munkaideje már délután három órakor kezdődött és megszokással ugyan, éjjeli kétféle három óráig tartott. A nyolcórás munkaidő szigorú betartása mellett is tehát sokkal súlyosabb munkát végeztek, mint az ugyanaddig az ideig dolgozó más alkalmazottak. Legutóbb felmerült az a kérdés is, hogy a pékek éjjeli foglalkoztatását megtiltsák, a nagy körülményekre és alapos megfontolásra szoruló ügyben azonban még nem tudtak érdemben dönteni. Most egy más fontos rendelettel enyhítettek a pékmunkások nehéz sorsán.

A rendeletet a szociálpolitikai miniszter adta ki s arról intézkedik, hogy a péksegédek vasárnap déli tizenkét órától hétfőn délig szabadidőt élveznek, ezen idő alatt tehát semmiesetre sem foglalkoztathatók. Az új rendszer a tegnapi napon már életbe lépett és ennek az intézkedésnek a szellemében jártak el az összes pékműhelyek.

A közönséget annyiból érdekli a pékek vasárnapi munkaszünetje, hogy hétfőn reggel, illetve hétfőn estig nem juthat hozzá frissen sült kenyérhez és péksüteményekhez. A pékek vasárnapra nagyobb mennyiségű árut állítanak elő, mely a vasárnapi és hétfői szükséglet ellátására is elegendő.

Az új rendelkezés egyébként úgy a munkások, mint a munkaadók körében megelégedettséget keltett.

A vigalmi adó felszámítása kihágás.

Eljárás a moztulajdonosok ellen

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 28.

Érdekes rendelet érkezett tegnap Beeskerekre a közvetett adók igazgatóságától Beogradból. A rendelet elmondja, hogy az igazgatóságnak a tudomására jutott, hogy egyes mozgóképszínházak az állami adót külön hozzászámitják a helyárahhoz, vagyis a belépődíjon kívül külön adószázalékot szednek. Az intézkedés kihágásnak minősíti a helyárártókat és utasítja a hatóságokat, hogy hivatalból eljárást indítsanak mindazon mozik ellen, amelyek a rendelettel ellentétesen járnak el.

A rendelet annál érdekesebb, mert tudomásunk szerint az előirt különleges adót, (amelyet az állami és pótdadók kivételével kivetnek) mindenütt felszámítják a közönségnek. Ugy van ez Budapesten, Wienben, Berlinben s mindenütt, ahol a vigalmiadórendszert bevezették.

A furcsa intézkedés és az eljárás intézkedése bizonyára sok bánági mozikat fog sújtani. A beeskereki moztulajdonosok a vigalmiadó bevezetése idején mérsékelten felemeltek a helyárahakat s külön nem emeltek fel a pótlékot. Valószínű, hogy ezt a megoldást fogják választani azon mozik is, amelyek eddig a kihágásnak minősített másik rendszert használták.

Kermesz a vármegyeháza kertjében.

Ma este táncmulatság a megyeháza nagytermében.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 28.

A helybeli antituberkulotikus liga, az orosz egyesülettel egyetértően a gör. keleti pünkösdi két napján nagyszabású kertünnepélyt rendezett a vármegyeháza kertjében.

Az ünnepség vasárnap délután három órakor kezdődött. Délelőtt és már kora délután serény női kezek díszítették a parkban felállított kioszkokat és helyezték el a sátrakban a rengeteg inyenc falatot, amit nagyrészt a közreműködők családtagjai szolgáltattak. Kora délutánra már átvarázsolta a rendezői ötletesség és szorgalom a vármegyeháza kertjét, mely három órára már ünnepi köntösben várta a vendégsereget. Három óra után röviddel lassankint gyülekeztek a kermesz látogatói s fél négy órára, amikor a katonazenekar rázendített az indulásra, már nagy néptömeg gyűlt össze. A megyeháza folyosóján volt a tombolasátor, amelynek több száz értékes díja sok érdeklődőt esdített fortuna otthonába. A bejáratnál szemben, a szökőkút előtt hosszú buffet-asztal állott, amelyen mindent árultak, ami szem-szájnak ingere. Különböző inyenc ételek-italoknak se szeri se száma. Az oldalt felállított sátorban képeket kinnállítottak uriaszonyok és urileányok. Baloldalt eukrászdát rögtönöztek, ahol a legfinomabb eukrászsütemények és frissítők voltak kaphatók. A kert jobbraeső részében filigrán tárgyakat, asztali díszeket és játékeszközöket árultak. Távolabb szerencsekerék állott. Innét oldalt sört mértek ki. Az utakon mindenféle urileányok buzgókodtak virágok, konfettik és serpentinek eladásával. Néhány perc alatt nyüzsgő képet vett fel a park. Az utakon nagy

sürgés-forgás. Sétálgató nézők sorait a konfetticsata és a sok-sok látóval egy-egy pillanatra megakasztja.

Este öt órakor kezdődött a programban beígért felvonulás. Színes ruhákba bujtatott urileányok végeláthatatlan sorban vonultak fel a főúton, közrefogva egy virág-szekeret, amelyet egy számár vont. Röviddel ezután megindult a szökőkút, hogy új látványossággal gyönyörködtesse a közönséget.

Estére pazar képet öltött a vármegyeháza kertje. Sorra kigyulladtak a szebbnél-szebb színes papírlámpák, amelyek olyan benyomást tettek a szemlélőre, mintha a japán kert házak csodás misztikus világába esőppent volna. Az árusítóasztaloknál újra megjelent az élet. A frissítő italoknak és ételeknek nagy volt a kelendőségük.

Kilenc óra tájban hangversenyt adott az orosz egyesület. Néhány szólószámból és egy karénekből állott a kitünően összeállított program, melyet a közönség élénk tetszéssel fogadott és a közreműködőket hosszasan s lelkesen megtapsolta.

A katonazenekar tíz óra után táncdarabokat játszott. Néhány perc alatt benépesedett minden üres terület s a fiatalság szorgalmasan ropta a táncokat.

A kertmulatságot ma délután folytatják. Este hangverseny, utána pedig táncmulatság lesz a megyeháza nagytermében.

A kermesz eddigi nagy sikere után, itélve a mai ünnepély sem fog a tegnapiak mögötte maradni. A mai nap programját különben rengeteg új rendezői ötlet fogja színesíteni és változatossá tenni.

Használhatatlanok az országutak.

Sürgős hatósági intézkedés kell.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 28.

A Bácság sohasem dicsékedhetett azzal, hogy országutjai fényes állapotban vannak. Másutt sem voltak rózsás állapotok e téren, de a Bácság valahogy mindig előjáró szerepet vitt a rossz utak krónikájában. Hogy mi volt az oka ennek a helyzetnek, nem tudjuk, de nem is vitatjuk, mert sokkal közelebről érdekel bennünket, hogy miért rosszabbodtak azóta száz százalékkal közlekedésre szánt kocsutaink s miért nem látnak hozzá erősebb kézzel az országutak és fontosabb megyei utak kijavításához.

Az utak csaknem napról-napra rosszabbodnak. Az állandó használat folytán a kövek kikoptak, szétrepedtek és széthullottak. A meglazult összetartó erejét veszített uttestek szétmálnak s mindjobban veszítenek a használhatóság értékéből. A téli esőzések és a tartós nyéves időszak megadta a bánági utaknak a

kegyelemdőfést olyannyira, hogy most már tényleg a tizenkettedik órában jönne a hatósági segítség. Az uttestek egyes helyeken már oly elviselhetetlenül rosszak, hogy a gazdák inkább kerülő utat tesznek, mintsem igénybe vegyék az egyenes, de össze-vissza töredezett kövezett utat. Élénk dokumentum az e téren uralkodó lehetetlen állapotokra, hogy Farkasdin—Perlez között gyalogosan a szántásban járnak a gazdák, mert az ut szinte használhatatlanul komisz.

Melenci község környékén sem kedvezőbb a helyzet. Legutóbb a község négyszázhuszezer dináros hitelt is kapott, amiből beszereszte a szükséges kömennyiséget. A megrendelt utakövezet már régen megérkezett, az építést és a javítást azonban mindezek dacára a mai napig sem kezdték meg.

Reméljük, hogy a hatóságok nem nézik tovább tétlenül az országutak további pusztulását és erőyes kézzel újra normális viszonyokat teremtenek a Bácságban, hol igen sok község távol fekszik a vasútvonaltól s elsőrendű fontossága van az országutnak, mint egyedüli közlekedési utnak, annak leromlását tehát mindenestre meg kell akadályozni.

A vagonszolgáltatások korlátozása.

Beeskerek, máj. 28.

Ismeretes, hogy a közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint egy félnek egyszerre nem adhatnak ki többet, mint egy nyitott vagy öt csukott vasúti kocsit. A rendelkezés az összes nagykereskedőkre sérelmes, de különösen a gabona- és tüzelőanyagkereskedéssel foglalkozó vállalatokat sújtja érzékenyen. A közlekedésügyi miniszter határozatát megküldötte a suboticei vasutigazgatóságnak, mely viszont továbbította az összes bácskai és bánági állomásokra, amelyek május tizenötödiktől már az új rendszer szerint járnak el.

A gyárosok, kereskedők és iparosok tegnapi ülésén — mint megírtuk — szóvá tették a sérelmes rendelkezést. Sztanojlovity Sándor, a kamara titkára azt javasolta, hogy deputációt küldjenek a suboticei vasutigazgatósághoz annak érdekében, hogy a rendelkezés megmáslását vivják ki. A megindítandó akció — Sztanojlovity titkár szerint — annál is inkább kielégítő eredményt kezeget, mert a mozgalomhoz Sombor és Novi Sad is esatlakozik.

Sztanojlovity Sándor kamarai titkár javaslata általános meglepedésre talált és elhatározták, hogy deputációt küldenek Suboticeára. A küldöttség Sztanojlovity Sándor vezetésével pénteken indult el Beeskerekre. A deputációban a helybeli Strasser és König-cég, a Cukorgyár r.-t. és a Domovinszka-malom képviseltette magát.

Kilenc évi javítóintézet után — a börtönbe.

Elfogott notárius tolvaj

Beeskerek, máj. 28.

Veszedelemes tolvajt tett tegnap ártalmatlanná a beeskereki rendőrség. Milánkov Laza 27 éves melencsi születésű és beeskereki illetőségű foglalkozás nélküli egyénnek, akit főbbrendbeli lopás miatt kerestek, tegnapra kinyomozták a tartózkodási helyét és letartóztatták.

A legújabb büntetett tegnapelőtt este követte el, amikor is a Konytyevitya (Batthyány) utca sarkánál megtámadta Kónya Mihály malom-munkást, aki a Hazai-malomból lakása felé tartott. Milánkov fadoronggal fejbevágta a gyanútlanul haladó munkást s pillanatok alatt bámutatos ügyességgel kifosztotta zsebeit.

A többi tottei régebbi keletiek. Dobroszavijevity Joco halásztól a Bégában kikötött bárkáját lopta el. A bárka tartalmát, husz kilogramm halat eladta, a csónakot pedig biztosnak vélt helyen kikötötte. Ugyancsak halat lopott Dimitrijevity Szlavko halásztól is, akitől azonban csak négy kilogramm súlyú tudósított elemelni.

Végül meglopta Báthori Imre, Rudolf Gusztáv és Schwarz Rezső cukorgyári tisztviselőket, auktól összesen három darab kacsát és tizenhárom darab tyukot lopott el. A zsákmányból négyet elfogyasztott, a többit pedig a veszély közlédét érezve, a Bégába dobta.

Milánkov régi ismerőse a rendőrségnek és régebben kilenc évet töltött javítóintézetben. Átadják az ügyességnek.

HIREK

Eljegyzés Oltyan Mihajlo földbir- tokos május 26-án tartotta eljegyzését Ognjenović Sasa (Cetinje) urcéannal. Az eljegyzésen, amelyet Beogradban tartottak, egy a menyasszony, mint a vőlegény részéről a hozzátartozókon kívül résztvettek számosan az előkelő rokonságból.

A hadirokkantak ingyen mehetnek fürdőbe. A szociálpolitikai miniszterium BBB. rokkant osztálya (Novi Sad) 2649. szám alatt rendeletet adott ki, amelyben elmondja, hogy a rokkantak igényt tarthatnak az állami fürdőkben ingyenes gyógykezelésre, ha erre orvosi utasítást kapnak. A rendelet szerint a bizonyítvány kiállítására az állami orvos illetékes.

Az új városi főjegyző átvette hivatalát. Megírta a „Torontál”, hogy a belügyminiszterium B. B. ügyosztálya a Cselikovity Mravity Nadan dr. távozásával megüresedett városi főjegyzői széket Rajity Tomával töltötte be. A főjegyző, bárkinévezése már régebben történt meg, új hivatalának átvételével késett, mert az agrárreform miniszteriumtól nem érkezett meg a választás eddigi állásáról szóló lemondásáról. A leköszönés elfogadásáról hozott határozat a múlt hét végén végre megjött s így most már semmi akadály sem merült fel az új állás elfoglalására. Rajity Toma városi főjegyző szombat délután vette át hivatalát Alexity Bogolyub polgármester jelenlétében. Az új városi főtisztviselő egyúttal vezetője lesz a lakshivatalnak.

A legifjabb korosztály sorozása. Az 1903-ban született hadkötelesek holnap kedden, szerdán és csütörtökön kerülnek sor alá. A sorozás reggel 7 órakor kezdődik és déli tizenkét óráig bezárólag tart. Az állításokat a tavalytól eltérőleg nem a központi elemiben, hanem a gimnázium tornatermében, a Szokolanumban tartják meg. A katonakötelesek vigyék magukkal mindazokat az okmányokat, amelyek családtagjaik katonai szolgálatairól szólnak, mert ezeknek alapján esetleg meg rövidíthetik a szolgálati időt. Ugyancsak holnap és a következő két napon kerülnek sorozásra az ideiglenes alkalmatlanok.

Új tanulmány az elemi oktatás megkönnyítésére. Radojcevoj Sveti-szláv közoktatásügyi miniszteri titkár az elemi oktatás elősegítésére kinematografikont oktatási készüléket szerkesztett. Az elemi iskolákban eddigleg az írás és olvasás tanítása a tablakon lerajzolt ábrák és a fonómimika (aromozgás, szájmogás) segítségével történt, míg a jövőben az új készülékekkel meg-eleveníti a betűt és jobban leköti a figyelmet. A kinematografikon új aerát jelent az elemi oktatásban s mindenestre jelentős haladást fog eredményezni.

Vas- és fémöntvényeket Krauss-nál, Veliki Beeskerek. — Telefon szám 329.

Gyönyörű modellkalapok
 érkezték! Ruhák és Jumperekben különleges választék. Alakítást és kalapáztatást vállalok. 1035
ASZLÁNYI JULIA
 Nemanjina u. 7. szám, Tunner-ház.

Nem tartják be az ebzárlatot. Egyik multheti számunkban megírtuk, hogy Beeskereken egyetlen nap leforgása alatt három ebmarás történt. Figyelmeztettük a közönséget az ebzárlat idejére kiadott rendelkezések pontosabb betartására, egyúttal pedig felhívtuk a hatóságok figyelmét is a hanyagságok megtorlására. Tegnap egy újabb eset történt, amely most már komolyabb hatósági beavatkozást provokál. Krizsanov Pál városi főszámvevő fiát, Bátót a Car Dusanova (Váraljai) utcában megharapta egy kutya. Mivel a marást gyanusnak találták, óvatosságból elrendelték a fiúnak Pasteur-öntézetbe való szállítását. — A vidéki razziák, amelyekről a mult-kori cikkünkben már beszámoltunk, tovább folynak. Csendőrök járják végig a házakat s ahol szabályellenességeket találnak, a tulajdonos ellen megindítják az eljárást. Tegnapra újabb tömeges feljelentések érkeztek a beeskereki szolgabíróshoz, amelyek egész sereg gazdát sorolnak fel. Rudolfsgnád és Perlez község szerepel szép számú gazdával. A főszolgabíróshoz minden egyes esetben szigorú ítéletet hoz.

A „Hazudik a muzsikaszó” című operettet, melyet a veliki-beeskereki „Kadima” sportklub műkedvelői adnak elő, nem június 2-án, mint azt előzőleg közöltük, hanem június hó 9-én és folytatólag 10., 11., 12. és 13-ikán este játszik. A darab főszereplői: Wollák Gyuláné, Lederer Károly, Cinner Anniko, Trebitsch Leo, Zwieback Ilus, Spira Károly, Wolf Sándorné, Irie Gazi, Pillis Juliska és Flesch Lipót, aki a darab rendezője is egyúttal. A zenekart Ripka Imre zenetanár vezényli. Jegyek a Mangold Lipót cégnél kaphatók.

A Krupp-művek új igazgatója. Berlinből jelentik, hogy Wiedfeld washingtoni német nagykövet júliusban elhagyja nagyköveti állását s visszatér Németországba, hogy átvegye a Krupp-művek vezérigazgatói állását. A werdeni francia hadbíróshoz ítélete ugyanis több vezető emberétől fosztotta meg a Krupp-műveket. Wiedfeld valamikor a Krupp-gyár igazgatója volt.

Országos orvosi tarifa készül. Mint orvosi körökből értesülünk, az egészségügyi miniszterium egységes országos ártarifa kidolgozásán fáradozik. Közlebbit nem tudnak, mert még csak a vidéki jelentések feldolgozásán dolgoznak. A tarifa kiadására állítólag az adott okot, hogy egyes orvosok méltánytalanul magas összegeket követeltek pácienseiktől. A visszaélések tudomására jutottak az egészségügyi miniszteriumnak, mely ezt a módszert vélte a legjobbnak ezeknek megakadályozására.

A csendőrségek és a polgári hatóság. A megyei hivatalos lap egyik legutóbbi számában alispáni rendeletet jelent meg, amely figyelmezteti a polgári hatóságokat, hogy a csendőrségek munkájában ne avatkozzanak bele. A csendőrségek felettes hatóságaiknak tartoznak felelősséggel s nem a községi és városi közegeknek s ellenük szóló panaszokat is a csendőrpáncsnoksgokhoz kell irányítani.

Más borából akart mulatni. Nadeljko Milos sprskiitebeji földbirto- kos pincéjéből hat üveg butéliás bort loptak el. A csendőrség a tet- test Jakovljević Mihán srpskiitebeji földmives személyében kinyomozta és letartóztatta.

*** Átutalások, hitellevelek és csek-** kek az összes bel- és külföldi pia- cokra, valamint valutabiztosítások árukievitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminiszterium felhatalma- zása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Za- družna Banka D.D.), Veliki Beeske- rek. — Telefon 43 és 47.

Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapjának, az Uj Idők-nek 21-ik számában folytatódik Szederkényi Anna és Rudolph Stratz érdekes re- génye, közli azonkívül a lap Pekár Gyula és Kálmán Jenő elbeszéléseit, Rády Dénes divateikkét, Ady Endre és Környey Zoltán versét, számos időszerű és művészi képet, Mühlbeck Károly elmés fejleceit és a lap rendkívül népszerű rovatait, a Szerkesztői üzeneteket és a Szép- ségápolást. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 50 dinár. Mutat- ványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

*** Átutalásokat és csekkiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Buda- pest, Berlin Temesvár** valamint a többi összes külföldi piacokra, to- vábbá exportőrök részére valuta- biztosításokat legújantósbabban esz- közöl a **Nagybeeskereki Takaré- pénztár, Veliki Beeskerek, Korona- szálló épület, Telefon: Pénztár 16, Vezérigazgató 52.**

Aki a királytól kér munkát.

Beeskerek, máj. 28.
 A mai posta levelet hozott szer- kesztőségünknek, amelyhez Pozsár- Farahó János kopacevói gazdasz egy kérvény másolatát mellékelte. A kérvény eredetijét a kopacevói gazdasz a király kabinetirodájának küldötte be és ebben a kérvényben Pozsár-Farahó megírja azt, hogy öt- venkilenc éves, okleveles gazdasz, aki a baranyai földosztás következt-ében elvesztette állását és immáron öt év óta él foglalkozás nélkül. Ez alatt az öt év alatt Pozsár-Farahó kikopott a ruháiból, leszegényedett, megmaradt kis vagyonkáját telje- sen elköltötte és most arra kéri a királyt, hogy engedje meg neki azt, hogy az ország szántóföldjein er- dőt, kaszálóin és legelőin a szőr- mész és tollas ragadozók és kártevő állatokat pusztíthassa. Farahó egész esomó vadállatot sorol fel, amelyek- nek pusztításával megkereshetné a kenyerét és ezzel a munkájával az országnak is hasznára lehetne. Fa- rahó elmondja, hogy ez hasznos és jó munka lenne és hajlandó könyvet is írni a kártékony állatok pusztításáról, hogy az ifjabb gene- ráció is tanulhasson és okulhasson. Farahó Amerikában, Angliában, Német- és Magyarországon bejárta a gazdaságokat és így széles tapasztalati kört gyűjtöhetett arra, hogy ilyen nagy munkára vállalkozzék. Kérvényében meglepő részletessé- ggel sorolja fel mindazokat az álla- totokat, amelyek a mezőgazdaságra és a földművelésre károsak. „Egy or- szág vad- és halállománya annak nemzeti vagyonát is képezi és men- től nagyobb számú az, annál na- gyobb értékű is. Vigyázni kell te- hát az ország vadállatainak ész- szerű irtására”.

Farahó végül kéri a királyt, uta- sítsa a belügyminiszteriumot, hogy küldje őt külföldi tanulmányutra, ahol ismereteit bővítheti.

A gimnáziumi vizsgák sorrendje.

— A „Torontál” tudósítójától. —
 Beeskerek, máj. 28.

A beeskereki állami főgimnázium magyar tagozatában a vizsgálatok sorrendje a következő:

Különbözeti vizsgák: Junius 1-én délelőtt hét órakor írásbeli vizsga III. és IV. osztály. Junius 1-én dél- után 2 órakor szóbeli III. és IV. osztály.

Magánvizsgák: Írásbeliek: Ju- nius 2-án reggel hét órakor I., II., III. és IV. osztály. Junius 3-án reg- gel hét órakor V., VI., VII. és VIII. osztály.

Szóbeli vizsgák: Junius 3-án IV. osztály. Junius 5-én I. és VIII. osz- tály. Junius 7-én II., V. és VI. osz- tály. Junius 21-én III. osztály. Ju- nius 22-én VII. osztály.

Érettségi vizsgák: Negyedik osz- tály június 4-én. Írásbeli vizsga: Magyarból június 4-én. Írásbeli szerb- ből: június 6-án. Junius 8., 9., 10. és 11. VIII. osztály írásbeli vizs- gái.

Szóbeli érettségi: IV. osztály ju- nius 8., 10., 12., 14. VIII. osztály ju- nius 18., 19., 20. A vizsgák kezdete reggel 7 órakor és délután 2 óra- kor. Jelentkezés az igazgatói irodá- ban. (Állami főgimnázium I. em.)

Sport

Slavija—Zseljeznicsari 2:0 (2:0). A Slavija állandóan fölényben volt az első félidőben. A tizedik percben Tumo kapuelőtti kavarodásból megszerzi az első goalt, amelyet a harmadik percben egy újabb goal- lal szaporít. A második félidő 10-ik percében Jelity bíró Janityot, a Slavija jobbhalfját, majd utána Bibákot és Bandt kiállítja. Pár percre rá a bíró durva játék miatt a mérkőzést lefújta.

Zseljeznicsari b)—Schwäbische b) 2:0 (2:0). Bíró: Brkity.

West Ham United—Sparta 1:1. Kehrling, Magyarország tennisz- bajnoka megnyerte Bajország és Berlin tenniszbajnokságát.

Torda—Nova Crnja 0:0. Bíró: Krémer. Nagy napja volt Tordá- nak. A környék legerősebb csapatát Nova Crnját látta vendégül. A mér- kőzés elejétől végig változatos és élvezetes játékot produkált. Hol a tordai, hol a crnjai kapu forgott veszélyben. A tordaiak a Bega Sveti Djuradj elleni mérkőzés 6:1-es vereségük után alaposan megegyeztek magukat. A mérkő- zés eredménye felér egy győzelem- mel, mert Crnja, Bega Sveti Dju- radjot 2:1 arányban verte, így te- hát az előző 0:0 eredmény határo-

Sportfelszerelések szaküzlete.

Futball, tennis, atlétika, torna, birkozó, uszó és halászlati cikkek igen nagy választékban. Sport- egyleteknek kedvezmények. Vezér- képviseltek: SCRUM, MERMAID, LIGA gyártmányainak
Kozmetika, foto-spo t
 Sombor (SHS). 860

zattan kielégítő. Mindkét csapat jó volt, különösen a védelem brillírozott. Mérkőzés után a tordaiak igazi magyar vendégszeretettel megvendégelték a ernjaiakat. A bankett után tánemulatságot rendeztek.

Massaryk elnök a világháború első békekisérleteiről.

Massaryk elnöknek még a háború folyamán, 1918 októberében Washingtonban megjelent „Az új Európa” című könyvéből vesszük a következő — részben már feledésbe ment — adatokat.

A szövetszert hatalmak, melyek az osztrák-német támadásra nem készültek elő, defenzívában voltak ugy katonailag, mint politikai tekintetben; hosszú időbe tellett, míg közös program alapján egyesültek. Kezdetben kormányaik és államférfiaik külön-külön nyilvánították ki felfogásukat és terveiket; természetesen kiemelték, hogy ők a megtámadottak; elítélték a porosz militarizmust, szót emeltek a demokratikus elvek érdekében, követelték Európa minden népeinek szabadságát, a kicsinyeket ugy, mint a nagyokat és Európa reorganizálását ígérték.

1916 október 31-én Vilmos császár egy leiratot intézett Bethmann-Hollweghez, melyben a maga szokott modorában a békefeltételek tervezetének előterjesztésére hívja fel. A német kancellár 1916 december 12-én átnyújtotta az Egyesült-Államok berlini Chargé d'affaires-jának a német tervezetet, mely szerint a központi hatalmak hajlandók béketárgyalásokba boesájtkozni. Az ajánlat nem tartalmaz határozott béketervezetet, inkább a nagylelkű győző parancsának tűnik fel, mintsem komoly békeajánlatnak.

Erre lépett elő Wilson elnök. Amint ismeretes, mindjárt 1914 aug. 3-án felajánlotta volt közvetítését, ajánlata azonban nem talált elfogadásra; Bethmann-Hollweg békeajánlata után Wilson 1916 december 20-án az angol kormányhoz fordult, amint nyomatékosan mondja — spontán — nem német ösztönzésre. Kívánja, hogy az összes hadviselő államok fogalmazzák konkrétan meg békefeltételeiket, általánosságokban tartott alapelvek ki nyilatkoztatása minden haszon nélkül való; már itt hangsúlyozza a kisebb és gyöngébb nemzetek és a kis államok jogait.

A szövetszert hatalmak 1916 december 30-án válaszoltak a német kancellár jegyzékére és joggal visszautasították azt. 1917 január 10-én pedig válaszoltak Wilsonnak. A szövetszert hatalmak ebben a válaszban Európát védik a porosz militarizmus ellen a humanitás és a civilizáció nevében, hangsúlyozzák a kis nemzetek örendelkezési jogát, amint azt francia és angol miniszterek és politikusok már megtették előbb is.

Az egyes politikai követelmények: Belgiumot, Szerbiát és Montenegrót a németeknek helyre kell állítani, Franciország, Oroszország és Románia megszállott részeit ki kell üríteni és igazságos kártalanítást kell nyújtani; oly tartományokat

és más területeket, melyeket a központi hatalmak valamelyike a múltban erőszakkal és a lakosság akaratára ellenére a szövetszertek valamelyikétől elvett, — vissza kell adniok. Ez a követelés elsősorban Elszászlotharingiára vonatkozott ugyan, de érvényes a dánok szempontjából is Schleswigre.

Kelet-Lengyelország egyesítendő és felszabadítandó, Ausztria-Magyarország népei is felszabadítandók az idegen uralom alól: az olaszok, románok, délszlávok, lengyelek, ruthének, csehek és a szlovákok. A törökök európai uralmának meg kell szünnie, mert a nyugati civilizációtól idegenek és a törökök

véres tyrannizmusával leigázott népek fölszabadítandók.

A szövetszert hatalmak ezzel Keleteurópa és általában Európa reorganizációja érdekében szállnak sikra; a nemzetiségek respektálandók és minden nemzetnek, kicsinynek ugy mint nagynak, gazdasági fejlődési szabadsága is teljes mértékben biztosítandó. Nemzetközi szerződésekkel kell a határokat igazságtalan támadások ellen megvédeni.

A szövetszert hatalmak ezen válaszában vétele után Wilson elnök az amerikai nép nevében 1917 április 5-én megüzente Németországnak a háborút.

Stara Ęcska község előljároságától.

Árlejtési hirdetmény.

Stara Ęcska községében lévő hidak, községháza és jegyzői lak javítási és tatarozási munkálatainak elvégzésére a községelőljároság árlejtést ír ki, mely árlejtés Stara Ęcska községházánál f. hó 31-én délelőtt 9 órakor lesz megtartva.

Feltételek megtekinthetők a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt. Stara Ęcska, 1923 május 23.

1018 Községelőljároság.

Alulírott tudomására hozom a t. közönségnek, hogy mátol kezdve **RUHATISZTÍTÁST** valamint férfingek, gallérok, mandzsetták keményítését és vasalását, női és férfi nyáriruhák, függönyök tisztítását és mindennemű fehérmű mosását és vasalását nagyon leszállított áron vállalom. 1017 Tisztelettel **KÖZSLER TERÉZ, Takovszka (Garai) u. 1.**

1023 **Családi ház**

téglából épült, száraz, nagyobb kerttel, jó fekvéssel, elköltözés miatt **szabad kézből azonnal eladó** Karadjordjev trg (Vásár-tér) 2 szám.

GYERMEKTÁPISZER GYERMEKTÁPISZER

VITAL

LEGJOBB TÁPISZER CSECSEMŐK, GYERMEKEK ÉS DAJKÁK RÉSZÉRE

MALÁTARAG MALÁTARAG

VITAL

LEGJOBB ERŐSÍTŐ SZER MINDEN KORBAN LÉVŐ BETEGEK ÉS ÜDÜLŐK RÉSZÉRE

TISZTA TEMÉSZETES GYÁRTMÁNY

TÁPISZERGYÁR R. T. 'VITAL' ZAGREB, KSAVERSKA CESTA 10.

BERSON

„BERSON” volt és marad állandóan a legjobb minőség. Kiméli a cipőt, olcsóbb és tartósabb a bőrnél. Követelje cipészétől, hogy cipőjére „BERSON” gummisarkot és gummitalpat erősítsen.

954 Különféle **cserepes viragok és virágpalánták** a legjutányosabb árban kaphatók **□□ÁH□□Á□□□** városi kertésznél **Veliki Becskerek, Bajza-utca 8. sz. (Amerika-negyed).**

M. de BROUSSE
Veliki Becskerek.

Transports internationaux - Nemzetközi szállítmányozások
Speciális gyűjtőforgalom: Wien—Veliki Becskerek.

Nagyban és kicsinyben!

Wieni diógázkoksz
Elsőrendű gyertyán- és
bükküzifa
Külföldi kovácsszén
Száraz faszén

Novák és Társai cégnél, Vel. Bečkerek.
Telefon 301. 1087 Telefon 301.

Nagyban és kicsinyben!

1031 **Könyvelő,**

kinek gabona-szakmában több évi gyakorlata van, azonnali belépésre **állást keres.** Esetleg más, szakmába vágó állást is elfogad. Beszél szerbül és magyarul. Cimeket kér „Szorgalom” jellegre a kiadóba.

Egy 1034

ügyesebb leány

konyhába havi 1000 korona fizetéssel és teljes ellátással azonnal felvétetik. Ifj. **HUSZÁR ISTVÁN, Kotárka-vendéglős**

Ügyes kifutó fiu

alkalmazást nyerhet. 693
Cim a Torontál kiadóhivatalában.

Fűszer- és csemege-üzletborendezés

alig használt, jutányos áron **eladó.** 040
Urban, Ada (Bácska.)